

«В ЦЕНТРІ УВАГИ ЗДОРОВ'Я ТА БЛАГОПОЛУЧЧЯ ПІДЛІТКІВ.

Результати дослідження «Здоров'я та поведінкові орієнтації учнівської молоді» (HBSC) у 2017-2018 рр. в Європі та Канаді»

Ольга Балакірева, канд.соціол. наук,
головний дослідник HBSC в Україні
ГО «Український інститут соціальних досліджень імені О.Яременка»

World Health
Organization

REGIONAL OFFICE FOR **Europe**

hbsc
HEALTH BEHAVIOUR IN
SCHOOL-AGED CHILDREN

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ
СОЦІАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
імені
Олександра Яременка

ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ

ПРО ДОСЛІДЖЕННЯ

- **Здоров'я та поведінкові орієнтації учнівської молоді (Health Behaviour in School-Aged Children (HBSC))** - це міжнародне дослідження, ініційоване ВООЗ щодо здоров'я та добробуту підлітків.
- Проводиться кожні чотири роки з 1983-1984 рр. та охоплює **50 країн-членів** та понад 400 дослідників-членів мережі.
- Україна є повноцінним учасником міжнародного дослідження HBSC з 2001 року.
- Соціологічне опитування 2018 року було проведено ГО «Український інститут соціальних досліджень імені Олександра Яременка» за технічної підтримки **Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні**.
- Всього в опитуванні 2017-2018 в Україні взяли участь **13 337** дівчат та хлопців (10-17 років).

Особливістю та унікальністю дослідження є комплексний підхід, який дозволяє

- визначити динаміку, складові та чинники здоров'я дівчат та хлопців підліткового віку,
- оцінити ефективність політики формування здорового способу життя,
- обирати пріоритети для освітніх та інформаційних заходів,
- корегувати стратегічні дії в сфері охорони здоров'я, освіти та соціальної політики в цілому

з врахуванням потреб підлітків залежно від віку, статі, майнового стану та особливостей соціального середовища.

В ЦЕНТРІ УВАГИ ЗДОРОВ'Я ТА БЛАГОПОЛУЧЧЯ ПІДЛІТКІВ (SPOTLIGHT ON ADOLESCENT HEALTH AND WELL-BEING)

ЧАСТИНА 1

Огляд ключових висновків, що підкреслюють важливі гендерні та соціально-економічні відмінності, а також зміни у показниках 2017-2018 років порівняно з попереднім опитуванням у 2013-2014 роках.

ЧАСТИНА 2

Ключові дані на рівні країни / регіону та за віком, статтю та соціальним становищем родини представлені у серії діаграм.

Батьківська сім'я

73% європейських підлітків живуть разом з обома батьками (в Україні – 71,4%).

Характеристика зайнятості батьків, % (Україна)

Зайнятість	Мати	Батько
Працює	75,2	81,4
Шукає роботу	3,1	1,5
Зайняті доглядом за домогосподарством	14,7	2,0
Вчиться / на пенсії / хворіє	1,7	2,0
Не знають / не мають матері/батька або не бачаться	5,3	13,1

Fig. 18. Adolescents living with both parents, by country/region (%)

Стосунки в сім'ї

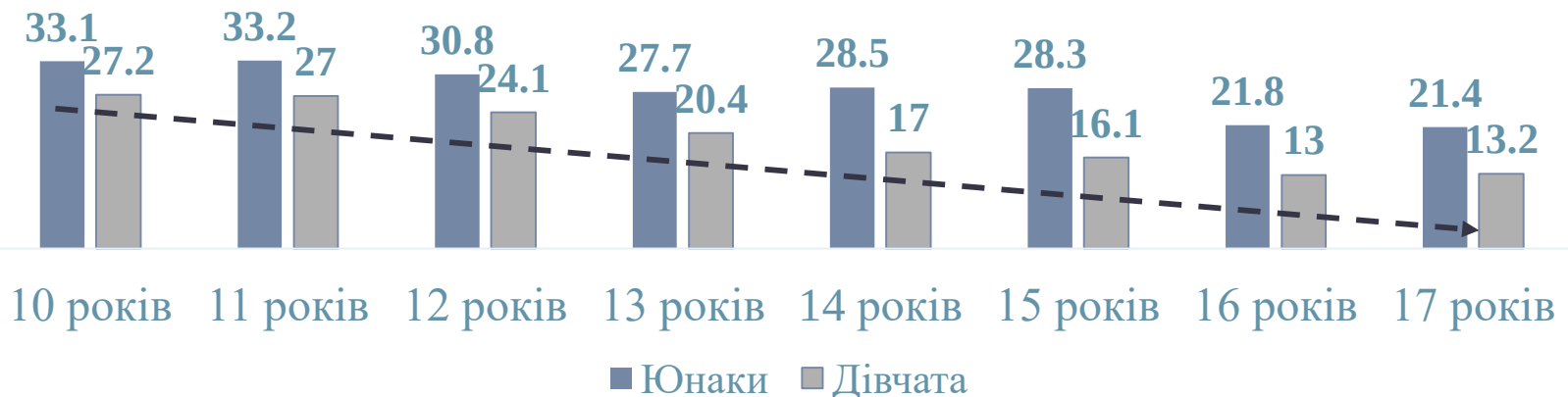

В Україні більшості «легко» або «дуже легко» розмовляти з матір'ю на теми, які по-справжньому хвилюють **(88,3%)**, з батьком — **76,7%**, при цьому батько є бажаним співрозмовником переважно для хлопців **(81,6%)**, ніж для дівчат **(71,3%)**.

Фізична активність

- Активність лише **19%** європейських підлітків відповідає поточним рекомендаціям ВООЗ щодо щоденних 60 хвилин помірної фізичної активності.
- Хлопці є більш активними, ніж дівчатка (**23%** та **16%** відповідно). Гендерний розрив збільшується з віком та був значним у 29 країнах / регіонах для підлітків віком. Найбільша гендерна різниця виявлена серед 15-річних дітей у Сербії.

Щоденні заняття фізичними вправами зменшуються з віком і серед українських підлітків

Сприйняття власного тіла

Більше чверті підлітків
сприймають себе як
занадто товсті

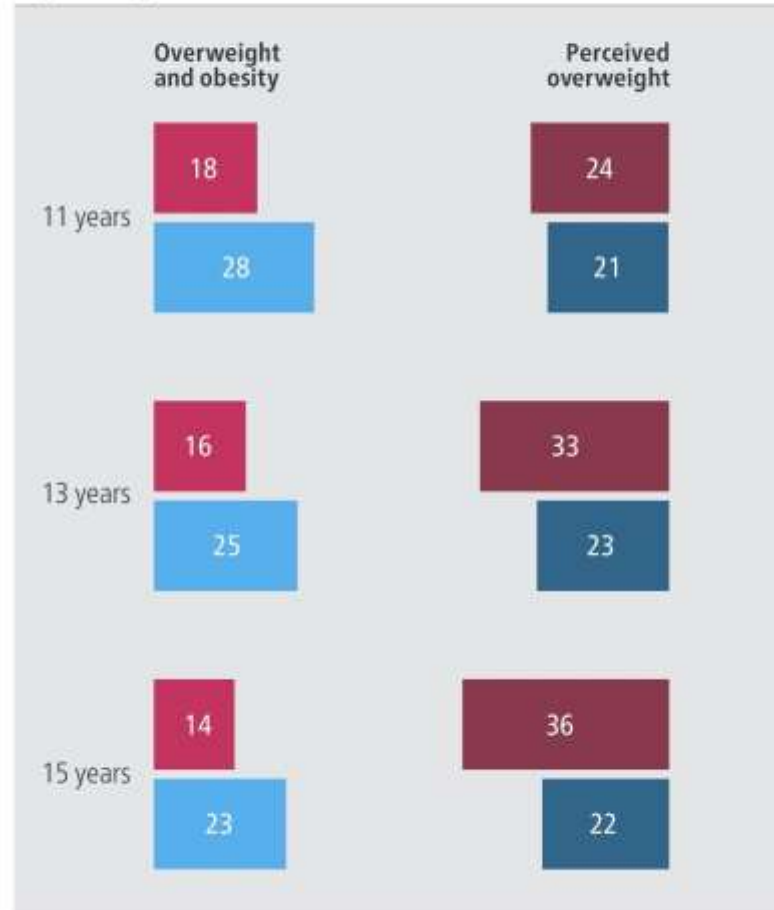

Spotlight on adolescent health and well-being
Findings from the 2017/2018 HBSC survey in Europe and Canada

Fig. 6. Prevalence of overweight and obesity and perceived overweight by age and gender

GIRLS (%)
BOYS (%)

В Україні, практично кожен
п'ятий **(24,4%)** опитаний різного
віку вважає, що має надмірну
(вищу за нормальну) масу тіла.

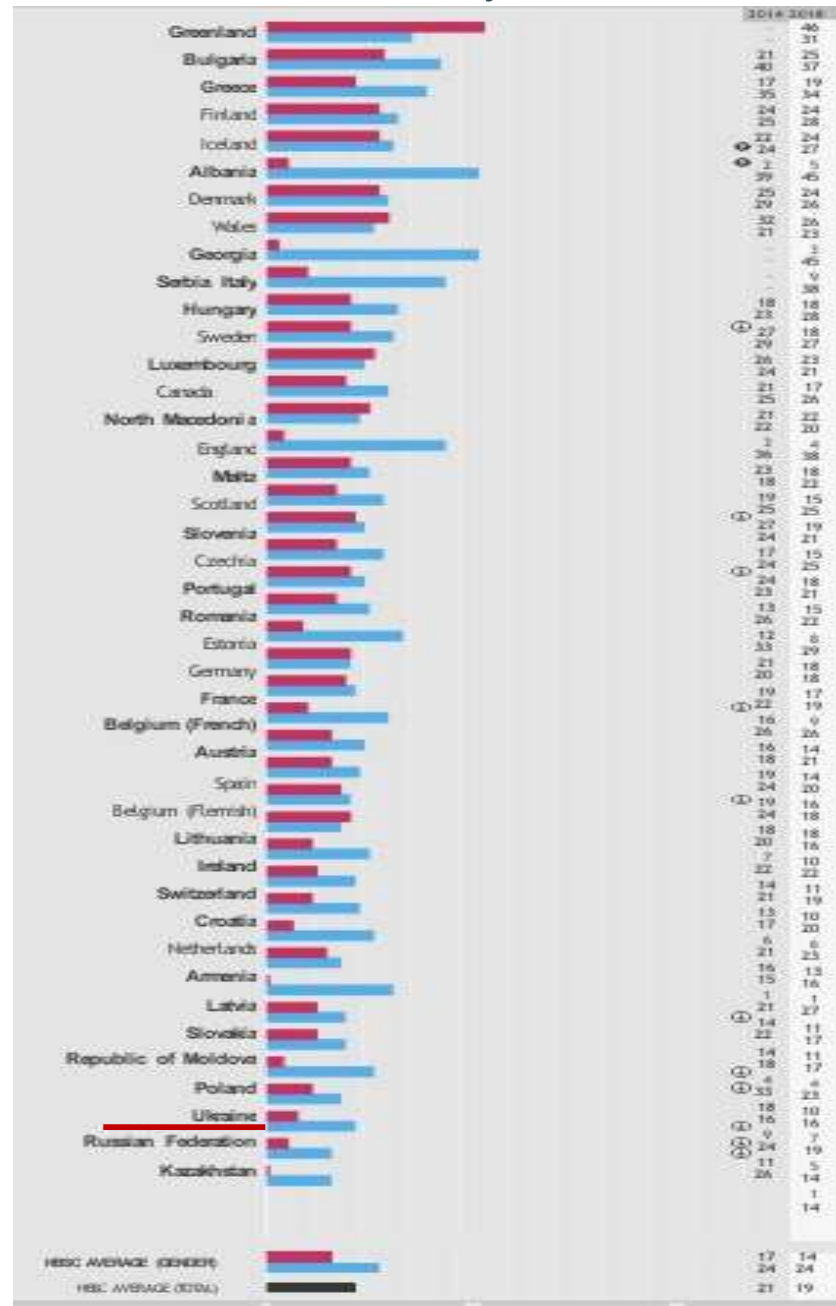
Статеві стосунки

Спостерігається велика різниця між країнами в контексті різних поведінкових моделей хлопців та дівчат щодо їх статевого досвіду.

Для дівчаток поширеність статевого досвіду становила: від 1% у Казахстані та Вірменії до 46% у Гренландії (7% в Україні).

Для хлопчиків цей показник становив: від 14% у Казахстані та Російській Федерації до 45% в Албанії та Грузії (і 19 % в Україні).

Відсоток 15-річних, які мали досвід статевого стосунків, %

Статеві стосунки

1 з 4-х сексуально активних
15-річних підлітків не
використовував презерватив чи
таблетки під час останнього
статевого акту

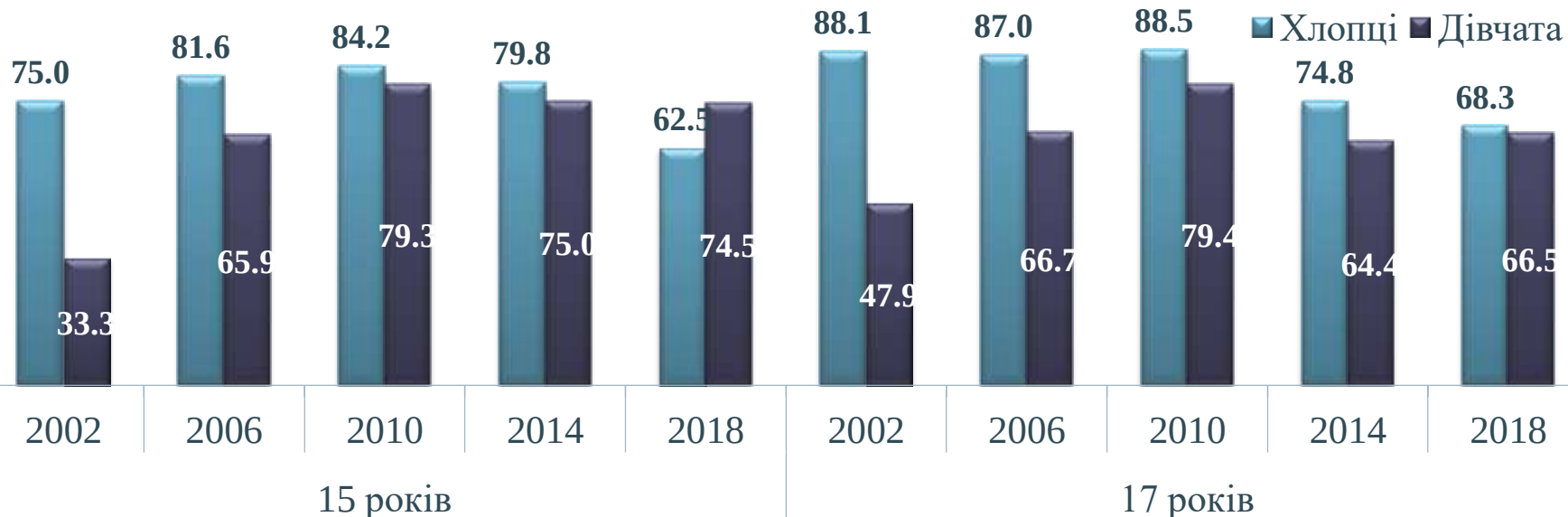

34,6% українських підлітків,
які мають статевий досвід, **НЕ**
використовували презерватив
під час останнього сексу

Spotlight on adolescent health and well-being
Findings from the 2017/2018 HBSC survey in Europe and Canada

**Частка молодих людей, які використовували презерватив під час
останнього сексуального контакту, за статтю, % у динаміці (Україна)**

Гендерні стереотипи

Індекс* гендерних стереотипів, %

Третина хлопців **(30,9%)** та **17%** дівчат згодні, що до закладів вищої освіти необхідно вступати більшою мірою синам, ніж дочкам.

44% хлопців та **30,5%** дівчат вважають, що дівчата повинні більше цікавитися тим, як стати гарною жінкою та матір'ю, ніж бажати професійної чи ділової кар'єри.

40,7% хлопців та **26,6%** дівчат вважають, що в прийнятті сімейних рішень у батька має бути більше влади, ніж у матері.

СТЕРЕОТИПИ:

- Заохочувати вступити до закладу вищої освіти необхідно більше синів, ніж дочок
- У цілому в батька повинно бути більше влади у прийнятті сімейних рішень, ніж у матері
- Учитись гарно в школі важливіше юнакам, ніж дівчатам
Юнаки кращі лідери, ніж дівчата
- Дівчата повинні більше цікавитись тим, як стати гарною жінкою та матір'ю, ніж бажати професійної чи ділової кар'єри

КЛЮЧОВІ ВИСНОВКИ

- ❑ Соціальне та емоційне благополуччя знижується по мірі дорослішання підлітків , особливо серед дівчат.
- ❑ Навчальні заклади – це ідеальне місце для формування здорових звичок.
- ❑ Підлітки з малозабезпечених сімей отримують меншу соціальну підтримку з боку членів сім'ї, друзів та однокласників.
- ❑ Цифрові технології забезпечують унікальну можливість роботи з підлітками, але вони також можуть створювати загрози та підвищувати уразливість.
- ❑ Дослідження HBSC є важливим інструментом для виявлення динаміки за широким колом показників у сфері охорони здоров'я, соціальних зв'язків та для виокремлення проблем, які можуть потребувати узгоджених політичних дій та практичних втручань.

Публікації HBSC

Міжнародні звіти HBSC: www.hbsc.org

Національні звіти HBSC: www.uisr.org.ua/hbsc

Дякую за увагу

email: bon.smc@gmail.com

**World Health
Organization**

REGIONAL OFFICE FOR

Europe

hbsc
HEALTH BEHAVIOUR IN
SCHOOL-AGED CHILDREN

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ
СОЦІАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

імені

Олександра Яременка

ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ